

Recensie Kort Manifest 279 pagina 12-13

Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt

Edwin Truyens

Brant Pitre, **Jezus en de joodse wortels van de eucharistie**. Betsaida/De Boog, 's Hertogenbosch/Utrecht, 2020, 208 blz., ISBN 978 90 6257 089 8 – 13,75 €

Van jongs af aan ben ik pratikerend katholiek en dus minstens via de eucharistievieringen enigszins vertrouwd met het Oude Testament. Bovendien behoor ik tot een generatie die nog religieuze opvoeding in het onderwijs genoot. Welke leerling in het lager onderwijs kwam niet zodanig onder de indruk van het verhaal van Daniël in de

leeuwenkuil, dat het voor de rest van het leven in het geheugen gegrift werd? En toch is dat Oude Testament in een belangrijke mate een blinde vlek gebleven. Natuurlijk weet ik al lang dat Jezus een Jood was en dus in de joodse traditie stond, maar wat dat dan precies inhield bleef een open vraag. Nu ja, een diepgaande kennis verwerven in het christelijk geloof en zijn joodse oorsprong, is ook niet zó eenvoudig.

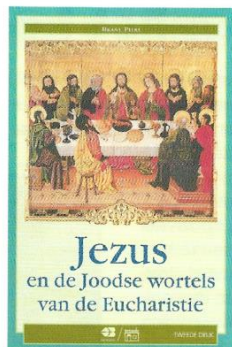
Toen de auteur Brant Pitre de intentie had om met een protestants meisje te huwen, werd hij geconfronteerd met een dominee die probeerde zijn katholiek geloof onderuit te halen. De positie van Maria, het vagevuur, de onfeilbaarheid van de paus en vooral de eucharistie moesten het ontgelden. "*Hoe kunnen jullie katholieken leren dat brood en wijn werkelijk het lichaam en bloed van Jezus worden? Geloof je dat echt? Dat is belachelijk*", aldus de dominee. (blz. 17) Het irriteerde Brant Pitre dat hij niet in staat was zijn gesprekspartner lik op stuk te geven. De volgende nacht was hij zo onrustig dat hij de slaap niet kon vatten. Hij stond op, nam de Bijbel, opende die op een willekeurige bladzijde en las: "*Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: als gij het vlees van de Mensenzoon niet eet en zijn bloed niet drinkt, hebt gij het leven niet in u. Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven en ik zal hem doen opstaan op de laatste dag. Want mijn vlees is echt voedsel en mijn bloed is echte drank. (Joh. 6, 53-55)*" (blz. 20) Het werd een scharmiermoment in het leven van de auteur, want van dan af startte hij een grondige studie.

Het zijn overigens lang niet alleen protestantse dominees die niet geloven in de transsubstantiatie. Ook heel wat katholieke priesters vinden dit maar niets, terwijl het nochtans raakt aan de essentie van ons geloof. Overigens al tijdens Jezus' leven ontstond er commotie rond zijn uitspraken. Zijn Vlees eten werd uiteraard geassocieerd met kannibalisme. Bij de joden was er bovendien een absoluut verbod om het bloed van een dier te nuttigen, laat staan dat van een mens. (blz. 28) De woorden van Jezus waren zo aanstootgevend, dat verschillende van zijn leerlingen hem verlieten.

In de eucharistie eten we overigens geen vlees, maar brood. Het brood sluit immers aan bij het joodse toonbrood dat als offergave werd gebruikt en bewaard werd in de tabernakel. We kennen de tabernakel in onze katholieke kerken als een relatief klein kastje waar de hosties worden bewaard, maar ook dat verwijst naar de joodse traditie. De tabernakel was vanaf Mozes eigenlijk een soort mobiele tempel van ongeveer 23 meter breed en 46 meter lang. (blz. 45) In de tijd van de aartsvaders was er trouwens geen centrale plek voor de eredienst. Daar waar men was, moest men telkens een altaar bouwen van stenen en hout. De tabernakel was dus zowat een volgende stap in de richting van wat later een tempel zou worden.

Ooit hoorde ik een priester de zin, '*Geef ons heden ons dagelijks brood*', uitleggen als een smeekbede om voor alle mensen het nodige dagelijkse eten te bezorgen. Onzin uiteraard, want dit verwijst uitsluitend naar het bovennatuurlijke brood, Jezus' vlees. (blz. 103)

Zoals boven gezegd was het bij de joden verboden om het bloed van een dier te drinken. De levenskracht van een dier zit immers in het bloed. Precies dat wordt de reden waarom we in de eucharistie wél Jezus' bloed drin-

ken: de kracht van Jezus' verzezen lichaam zit immers in zijn bloed. (blz. 121)

De generatie van mijn ouders moest nuchter zijn vanaf 12 uur 's nachts tot en met de eucharistieviering, wilde men waardig de Heilige Communie kunnen ontvangen. In mijn prille jeugd werd dit verminderd tot drie uur vóór de eucharistieviering en in de jaren zeventig gereduceerd tot één uur. Een dergelijke evolutie is van aard om iedere gelovige in de verleiding te brengen niet zo zwaar te tillen aan die vastenregel. Welnu, dit beperkte vasten gaat ook terug op de joodse traditie.

Haast anekdotisch heb ik boven iets van de inhoud van het boek proberen weer te geven. De auteur heeft echter voor een volledig, logisch en coherent verhaal gezorgd dat inzicht biedt in de wortels van het christelijk geloof en de eucharistie in het bijzonder. Eigenlijk verplichte lectuur voor iedere gelovige, priesters en bisschoppen inbegrepen. Al te vaak heb ik immers de indruk dat zelfs de bedienaars van de kerk niet meer weten waarover het gaat en dus maar wat improviseren. Een voorbeeld daarvan is het al boven aangehaalde Onze Vader, waarvoor men enkele jaren geleden een identieke tekst vastlegde voor Nederland en Vlaanderen. Men profiteerde ervan om de regel, "*En leid ons niet in bekoring*" te wijzigen in "*En breng ons niet in beproeving*". Men verdedigde deze wijziging onder het mom dat God ons nooit in bekoring zal leiden. Juist, maar eigenlijk vragen we in het gebed dat God ons zou helpen om niet verleid te worden tot zonde. Door het woordje *bekoring* te wijzigen in *beproeving*, wijzigt men de inhoud fundamenteel maar volkomen ten onrechte. Een middel als een ander om het bestaan van zonde te ontkennen. Dat soort modernisme is alleen maar mogelijk als men iedere voeling met de traditie verliest. En die traditie start dus niet met de geboorte van Jezus, maar gaat terug op de joodse religie, niet voor niets de eerste monotheïstische godsdienst. Het is echt geen toeval dat Jezus als Jood werd geboren.

Blikvangers uit onze verkoopcatalogus

Voor verzending per post rekenen we de werkelijke verzendingskosten aan.
Rekeningnummer BE84
0011 3757 3459 – BIC-code
GEBABEBB van het Vormings-
instituut Wies Moens VZW,
2550 Kontich.

W. Moens, **Memoires**, Kritak/
Meulenhoff, Antwerpen-
Amsterdam, 1997, 356 blz. – 24
EUR (KR001)

